

Geologien i Danmark

– vil du være med til at formidle geologi?

LISE HOLM

Holm, Lise 2001–08–30. Geologien i Danmark – vil du være med til at formidle geologi? *Geologisk Tidsskrift*, hæfte 1, pp. 14–15, København.

Nationalkomiteen for Geologi har sat fokus på den brede formidling af geologi i samfundet. Mange geologer oplever, at geologien ikke er særlig synlig i Danmark, og at geologiske interesser tit står svagt. Derfor søges der engagerede personer, der har ideer og lyst til at formidle geologi.

Lise Holm, lho@sns.dk, Skov- og Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø

De fleste mennesker forbinder geologi med vulkanisme, jord-skælv, dinosaurer og evt. med Møns Klint og moleret. Men når det drejer sig om den lokale danske geologi og de geologiske processer som former landskabet, er kendskabet ofte meget begrænset. Det betyder, at geologien står svagt, når der lokalt såvel som nationalt skal tages stilling til spørgsmål, som involverer geologiske interesser. Det kunne f.eks. være:

- Udnyttelse af ressourcer som jord og grundvand kontra beskyttelse. Grusgravning kontra beskyttelse af åse.
- Kystsikring kontra kystprofilbevaring.
- Skovrejsning kontra synlighed af israndslinier
- Prioritering af geologi i skoleundervisningen kontra andre fag.
- Forskningsmidlernes fordeling

Nationalkomiteen vil derfor via en koordineret og målrettet brug af kræfter fra en bred front forsøge at synliggøre geologien.

Styregruppen

Komiteen har derfor dannet en styregruppe og et antal arbejdsgrupper. Målet er i første omgang at få et overblik over de mange eksisterende indsatsområder. Dernæst at definere nye mål og sidst, men ikke mindst, at beskrive hvilken konkret indsats, der skal til for at nå målene.

Det er hensigten, at dette arbejde skal laves i foråret 2001, så det første udkast til en handlingsplan for bred formidling af geologi i Danmark foreligger inden sommerferien. Derefter kommer udfordringen i at iværksætte forslagene. Følgende arbejdsgrupper er nedsat eller planlægges nedsat:

- *Geologi og IT* undersøger mulighederne for at etablere og vedligeholde en geologisk intuitiv portal: www.geologi.dk.
 - til alle geologiske hjemmesider i bred forstand, fra universiteter til amatørgeologer. Kontaktperson: Bjørn Buchardt, Geologisk Institut, Københavns Universitet, e-mail: bjornb@geo.geol.ku.dk
- *Formidling til børn og unge* består især af naturvejledere, folkeskole- og gymnasielærere. Målet er at få synliggjort geologien i undervisningen. Kontaktperson: Tove Stockmarr, Midtønderjyllands Museum, e-mail: grammus@post11.tele.dk

- *Naturcentre og turisme*. Hvordan kan vi med udstillinger, ture, foldere m.m. nå længere ud til befolkningen og turister?
- *Amatørgeologer og geologi* skal forsøge at fremme parternes forståelse til gavn for begge parter og geologien selv? Kontaktperson: Tonny B. Thomsen, GeologiskNyt, e-mail: geologisknyt@geo.au.dk
- *Geologi og offentlige forvaltning* skal se på geologien i den offentlige forvaltning, kursustilbud til andre uddannelser som har berøring med geologien o.l.

Noget der skal fokuseres mere på, er geologien i en tæt sammenhæng med andre aspekter, f.eks. kulturhistorie, kunst, den levende natur, hvad enten det er til råstoffer eller til klimamodeller. Vi skal i højere grad fokusere på den betydning geologien har for det landskab og samfund vi lever i, og ikke kun på ren geologi. Målet er at få en bred vifte af formidlingsformer fra traditionelle geologikurser til turistkort over Danmarks geologiske oplevelser.

Deltag i arbejdet!

Som nævnt er der allerede en del aktive personer i gang, men vi er nødt til at være flere, hvis det skal lykkes. Der er brug for folk, som vil yde en indsats. Dette er derfor en appel til alle, der synes at geologien fortjener en større opmærksomhed. Deltag i arbejdet – udbyttet er stort! Foruden at få nye ideer og viden, møder I andre engagerede mennesker. Grupperne arbejder selvstændigt i dialog med styregruppen og de andre grupper. I kan selv definere, hvad der er mest relevant og spændende. Grupperne kan have et bredt eller snævert emne, alt efter gruppens sammensætning og formåen.

Har du lyst til at yde en indsats så kontakt styregruppen eller kontaktpersonen i den gruppe, du gerne vil deltage i og hør nærmere.

Styregruppen

vedr. formidling af geologi, under Nationalkomiteen for Geologi består af følgende medlemmer:

Lise Holm, Skov- og Naturstyrelsen, tlf. 3947 2258, lho@sns.dk;
Bjarne Leth Nielsen, DONG, tlf. 4517 1635, bln@dong.dk; Hen-

rik Højmark Thomsen, GEUS, tlf. 3814 2102, hht@geus.dk; Gunnar Larsen, Fyns Amt, tlf. 6556 1000, gl@maa.fyns-amt.dk; Niels Tvis Knudsen, Geologisk institut, Århus Universitet, tlf. 8942 3652, ntk@geo.aau.dk; Tonny B. Thomsen og Steen Laursen, GeologiskNyt, tlf. 8942 3519, geologisk-nyt@geo.au.dk

Nationalkomiteen for Geologi

Nationalkomiteen for Geologi er nedsat af Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab til at koordinere dansk deltagelse i international geologisk forskning. Endvidere søger komiteen at fremme geologiens anvendelse i samfundets tjeneste, Komiteen repræsenterer en bred vifte af geologiske institutioner og ansættelsessteder i Danmark.

DGF Foreningsmeddelelser

Kandidater til Danmarks Geologipris 2001

Eventuelle forslag sendes til sekretariatet i en lukket kuvert, mærket: »Danmarks Geologipris 2000« eller E-postes til dgf@geologi.com. Fristen er 31/8-2001 kl. 12

Igen i år vil det være muligt at uddele Danmarks Geologipris, der er indstiftet af GEUS og uddeles på grundlag af en indstilling fra DGF, så se jer omkring om ikke der skulle være en geolog, der fortjener en indstilling til prisen. Fundatsen ses herunder, men kan også findes på DGF's hjemmeside (www.2dggf.dk).

Jørgen Gutzon Larsen
Formand for DGF

Fundats for Danmarks Geologipris

1. Danmarks Geologipris uddeles én gang om året af Danmarks og Grønlands Geologiske Undersøgelse efter indstilling fra Dansk Geologisk Forenings bestyrelse.
2. Prisen tildeles en person eller gruppe af personer, som indenfor de seneste 5 år har publiceret én eller flere afhandlinger eller kort, som i særlig grad har bidraget til forståelsen af Danmarks eller Grønlands geologi.

Derudover skal der i udvælgelsen lægges vægt på om

- a) prismodtageren eller prismodtagerne har medvirket til forståelsen af de materialer, processer og forhold, som er af betydning for udnyttelsen og beskyttelsen af Danmarks og Grønlands geologiske naturværdier, eller om
- b) prismodtageren eller prismodtagerne i særlig grad har fremmet samarbejdet mellem geologiske og andre forskergrupper, således at den geologiske videnskab er bragt til øget tværfaglig anvendelse.

Prismodtageren eller prismodtagerne skal endvidere være eller have været ansat ved en offentlig institution eller privat virksomhed i Danmark eller Grønland.

3. Forud for udfærdigelsen af en indstilling om prismodtagere annoncerer Dansk Geologisk Forening en indkaldelse af forslag til prismodtagere.

På baggrund af de modtagne forslag samt bestyrelsesmedlemmernes eventuelle egne forslag fremkommer bestyrelsen med en prioriteret indstilling til Danmarks og Grønlands Geologiske Undersøgelse. Af indstillingen skal samtlige indstillede personers navne fremgå, ligesom det skal fremgå, hvem de pågældende er bragt i forslag af.

Om den højst prioriterede kandidat eller gruppe af kandidater til prismodtagelse skal bestyrelsen udarbejde en kortfattet beskrivelse af vedkommendes karriere og videnskabelige meritter.

4. Såfremt Danmarks og Grønlands Geologiske Undersøgelse finder, at de i § 2 nævnte bestemmelser er opfyldt, tildeles den højst prioriterede kandidat eller gruppe af kandidater Danmarks Geologipris.

Prisoverrækkelsen finder sted på et møde i Dansk Geologisk Forening efter forudgående annoncering og foretages af foreningens formand og en repræsentant for Danmarks og Grønlands Geologiske Undersøgelse.

Navnet på prismodtageren eller prismodtagerne skal så vidt muligt hemmeligholdes for andre end de i beslutningen involverede parter indtil prisoverrækkelsen finder sted. Prismodtageren eller prismodtagerne skal dog informeres på forhånd og være indforstået med at modtage prisen.

I forbindelse med prisoverrækkelsen skal Dansk Geologisk Forening i samarbejde med Danmarks og Grønlands Geologiske Undersøgelse udarbejde en pressemeddelelse, som tilsendes Ritzaus Bureau og eventuelt andre nyhedsmedier umiddelbart forud for prisoverrækkelsen.

5. Prisen er indtil videre på 25.000 kr. Såfremt prisudviklingen tilsiger det, kan prisbeløbet ændres tilsvarende på foranledning af Danmarks og Grønlands Geologiske Undersøgelse.

6. Prisen uddeles så længe Danmarks og Grønlands Geologiske Undersøgelse har hjemmel til det i Finansloven og til enhver tid på de vilkår, som denne hjemmel eller anden lovgivning måtte forudsætte uanset bestemmelserne i denne fundats.

Såvel Danmarks og Grønlands Geologiske Undersøgelse som Dansk Geologisk Forenings formand kan ensidigt bestemme, at prisuddelingerne skal ophøre, ligesom såvel Danmarks og Grønlands Geologiske Undersøgelse som Dansk Geologisk Forenings formand ensidigt kan bestemme, at der ikke skal uddeles en pris i bestemte år.

København, den 19. januar 2000

Martin Ghisler

adm. direktør,

Danmarks og Grønlands Geologiske Undersøgelse

København, den 16. februar 2000

Svend Stouge

formand, Dansk Geologisk Forening